

Man gik da til:

8) Tredje behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Klassestørrelser, skolenedlæggelser og samlæsning m.v).

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 17/11 88. Første behandling 24/11 88. Betænkning 9/12 88. Anden behandling 13/12 88. Tillæggsbetænkning 15/12 88).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pernille Forchhammer (S):

Socialdemokratiet havde både ved første og anden behandling af dette lovforslag to hovedanker. Den ene gik på spørgsmålet om, hvad der skulle ske med de besparelser, som ville opstå som følge af lovforslaget. Den anden var spørgsmålet om bemyndigelsen i § 15, stk. 2.

Vi har nu i udvalget fået garanti for, at de besparelser, der opstår som følge af lovforslag L 111, bliver udmøntet i fuld overensstemmelse med den aftale, der eksisterer mellem Kommunernes Landsforening og regeringen, og det er vi tilfredse med i Socialdemokratiet.

På spørgsmålet om bemyndigelsen i § 15, stk. 2, har vi i udvalget fået en præcisering af, at bemyndigelsen ikke giver ministeren mulighed for at forskelsbehandle og behandle kommunerne enkeltvis, men at der er tale om en generel bestemmelse, som fastsætter ressourceforbruget pr. elev.

Vi ønskede også i Socialdemokratiet at tage afstand fra, at man som minister kan fastsætte maksimumsgrænser for forbruget i kommunerne, men det lykkedes os altså ikke at få afklaret dette i udvalget.

Socialdemokratiet er tilfreds med det, vi har opnået gennem udvalgsarbejdet, og støtter derfor lovforslaget.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Der er i dag brugt meget voldsomme ord om forslaget om tilmeldingsgebyrer, og nøjagtig de samme ord kunne bruges om det lovforslag, vi skal tale om nu. Det er med dyb beklagelse, at

vi i SF konstaterer, at vi om et øjeblik vedtager nogle principielt vigtige ændringer i folkeskoleloven, hvis indhold vi dybt beklager.

Ændringerne er foregået noget mere stiltfærdigt end ændringerne på seminarieområdet, som vi diskuterede i så mange timer forleden. Ikke desto mindre får disse lovændringer vidtrækkende følger for folkeskolen.

Årsagen til den ringe interesse for disse ændringer er formentlig, at de er baseret på en aftale mellem Kommunernes Landsforening, Danmarks Lærerforening og Skole og Samfund.

Der er nu gået 13 år, siden Kristeligt Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialdemokratiet, Venstre og Socialistisk Folkeparti indgik forlig om folkeskolen, og siden da har SF forhandlet om og deltaget i alle de justeringer, der er foretaget af folkeskoleloven. Det har vi ud fra det overordnede synspunkt, at det er utrolig vigtigt for folkeskolens daglige arbejde, at ændringer af lovgrundlaget sker på så bredt et politisk grundlag som muligt.

Derfor finder vi det også temmelig fantastisk, at ministeren ikke engang – det følte han dog han skulle på seminarieområdet – indbød til et orienterende møde, ikke engang har følt sig så forpligtet af det forlig, der har bestået i alle disse mange år, og det samarbejde, der har fundet sted, at han har fundet lejlighed til at afholde ét eneste møde om de ændringer, som vi anser for temmelig gennemgribende.

Ministeren har altså øjensynlig haft den opfattelse, at når organisationerne har forhandlet ændringerne, så accepterer Folketingets partier selvklart disse ændringer uden videre diskussion. Men det synes vi altså ikke skal ske. Vi synes, det er nødvendigt, at det bliver sagt, også denne sidste dag inden jul, selv om juleferien venter og mange længes efter at komme herfra, at de få tilsyneladende troskyldige ændringer, som vi stemmer om om lidt, vil få vidtrækkende følger for de kommende års arbejde i folkeskolen.

Vi frygter, at adgangen til øget samlæsning kombineret med lempelsen af reglerne for klassekvotienternes størrelse vil betyde forringede vilkår for de svagere elever.

Det viser sig, at de yngste klasser i 35 pct. af det samlede timetal vil kunne samlæse, og i de ældste klasser vil det dreje sig om helt op til 54 pct. af de obligatoriske timer. For os at se med-

[Hanne Thanning Jacobsen]

fører denne ændring, at klassen som social enhed kommer i fare, og dette forstærkes yderligere af den frie adgang til at etablere ikkeår-gangsdeling i hele grundskolen.

Vi vender os også skarpt mod bemyndigelsen til at fastholde bestemmelser, der regulerer kommunernes forbrug af lærerløntimerne pr. elev. Ganske vist er der, som fru Pernille Forchhammer nævnte det, i sidste øjeblik kommet en fortolkning fra ministeren af denne paragraf, hvorefter den skal forstås således, at ministeren ikke kan behandle kommunerne enkeltvis. Men det fremhæves fortsat, at bestemmelsen kan bruges til at gennemføre generelle principper for fastlæggelse af ressourceforbruget pr. elev. Det betyder, at de nuværende regler for lærerskematimeforbruget pr. elev på de enkelte klassetrin, baseret på et gennemsnitligt elevtal, forsvinder.

Bestemmelsen om det maksimale gennemsnit falder helt ud, og det betyder konkret, at kommunerne vil kunne proppe en hel del ekstra elever ind i klasser eller på hold uden at støde mod maksimum, samt naturligvis en mulighed for at fjerne deletimer. Det er at prisgive de svageste børn endnu en gang, og det ønsker SF ikke at være med til.

Vores udgangspunkt for folkeskolen har altid været en enhedsskole med optimal indflydelse til lokalområdet, og derfor finder vi det også dybt tragisk, at den demokratiske tradition, der blev introduceret af partiet Venstre i efteråret 1955, nu bliver afskaffet. Det er vi klart imod. Vi er imod, at den ret, folket har haft i forbindelse med en skolenedlæggelse til at foretage afstemning, fratages lokalområdet.

Afslutningsvis vil jeg sige, at SF ønsker at fastholde kvaliteten af undervisningen i folkeskolen. Vi finder, at dette forslag lægger op til alvorlige forringelser af de muligheder både af pædagogisk og faglig karakter, som folkeskolen har givet indtil nu. Derfor ønsker vi ikke at medvirke til forslaget gennemførelse.

Marianne Jelled (RV):

Så bliver det alligevel jul, og jeg skal ikke gentage min argumentation for lovforslaget, den har jeg gjort rede for ved de tidligere behandlinger. Jeg vil understrege, at formålet med disse lovændringer er at give kommunerne bedre mulighed for at styre ressourceforbruget, og det er væsentligt. Samtidig mener Det Radi-

kale Venstre, at lovforslaget giver større frihed til den enkelte skole, og det er vi også tilfreds med.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige tak til Socialdemokratiets forhandlere på dette område for et ualmindelig godt samarbejde i en fælles interesse mellem Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre for at få et bredt flertal bag denne lov.

Jeg skal beklage, at SF så tidligt meldte sig ud – vil jeg kalde det – af forhandlingerne på området ved at tage så firkantet afstand fra de ændringer, der ligger her. Jeg er helt uenig i den måde, SF vurderer fremtidsperspektiverne ved dette lovforslag på. Jeg er dybt uenig.

Formanden:

Ønsker fru Bente Juncker ordet? Det er sjældent, formanden spørger, men det så sådan ud.

Bente Juncker (CD):

Jeg skal kort redegøre for, hvorfor vi undlader at stemme til dette lovforslag.

Vi er enige med undervisningsministeren i, at det er rigtigt at give en hjemmel til at nedlægge skoler noget hurtigere.

Det ene, som vi er skeptiske over for, er klassestørrelserne. Vi er bange for, hvad det kan bruges til rundt omkring. Det andet er samlæsningen. Vi er bekymret for, at man skal samlæse med omkring 50 pct. Jeg henviser til det svar, der står i bilaget til tillægsbetænkningen.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne tilslutte mig fru Marianne Jelleds tak. Jeg synes, den også bør omfatte hende selv. Der var på et tidspunkt – måske som følge af så mange andre stridspunkter – en anelse mistillid inde i billedet. Man var bange for, hvad nu dette lovforslag kunne føre til osv. Men heldigvis lykkedes det at finde frem til formuleringer i betænkningen, som jeg forstår har beroliget de betænkelige, og jeg takker dem, der løb rundt og gjorde arbejdet, især fru Marianne Jelled. Tak for, at det lykkedes at få så bredt et flertal bag denne ganske vigtige ændring af vores skoleordning, nemlig en ændring i retning af større dispositionsfrihed for de lokale myndigheder ved indretningen af skolevæsenet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 98 stemmer (S, KF, V, FP, RV, KRF og Steenholdt (Grønl.)) mod 15 (SF); 4 (CD) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Tredje behandling af lovforslag nr. L 112:

Forslag til lov om ændring af lov om amtskommuners overtagelse af visse statsskoler og -kursus m.v. (Ændring af nedlæggelseskompetencen).

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 17/11 88. Første behandling 24/11 88. Betænkning 9/12 88. Anden behandling 13/12 88).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 102 stemmer (S, KF, SF, V, RV, CD, KRF og Steenholdt (Grønl.)) mod 15 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Tredje behandling af lovforslag nr. L 125:

Forslag til lov om ændring af lov om statsstøtte til Den Frie Lærerskole og Det Nødvendige Seminarium.

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 29/11 88. Første behandling 6/12 88. Betænkning 9/12 88. Anden behandling 13/12 88).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 102 stemmer (S, KF, V, FP, RV, CD, KRF og Steenholdt (Grønl.)) mod 16 (SF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Tredje behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om tilskud til jordbrugets konsulentvirksomhed.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).

(Fremsat 6/10 88. Første behandling 26/10 88. Betænkning 7/12 88. Anden behandling 13/12 88. Tillægsbetænkning 14/12 88).

Der var stillet 2 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Inger Harms (SF):

Siden SF undlod at stemme til Socialdemokratiets ændringsforslag ved andenbehandlingen med den begrundelse, som jeg nøje gjorde rede for, er der nu sket ting og sager i spørgsmålet vedrørende husholdningskonsulenterne.

Regeringspartierne indså endelig, at der var sket en udvikling på området, som Folketinget nødvendigvis må tage hensyn til. Da også Socialdemokratiet kom på andre tanker og alligevel ikke ville flytte penge fra landbruget over til Forbrugerrådet på denne måde, er vi enige i at støtte det ændringsforslag, som landbrugsministeren har stillet.